

Секція 4. Актуальні проблеми соціально-економічного розвитку України на сучасному етапі

Вдовенко Наталія Михайлівна

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри глобальної економіки
Національний університет біоресурсів
і природокористування України*

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ СПІЛЬНОЇ РИБНОЇ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ І ШЛЯХИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Євроінтеграційний процес в Україні є маловивченим та, відповідно, вимагає проведення подальшого дослідження теорії й методології інтеграції у секторальному аспекті. Це зумовлено специфікою рибного господарства як галузі, її стратегічним значенням для вітчизняної економіки, а також необхідністю подальшої адаптації інструментів державного регулювання, засобів забезпечення виробництва товарної риби та рибної продукції, а також функцій сталого сільського розвитку до вимог реформованої Спільної рибної політики ЄС у контексті продовольчої безпеки. Розробленням наукових засад формування та функціонування Спільної рибної політики Європейського Союзу та України у контексті глобальних трансформаційних процесів займається ряд вітчизняних та зарубіжних вчених. Так, загальним положенням теорії та методології економічної інтеграції, дослідженню конкретних напрямів інтеграції аграрного сектора економіки та рибного господарства в умовах його реформування, структурної перебудови та формування пріоритетів євроінтеграційного розвитку присвячені роботи як вітчизняних економістів-аграрників: В. Андрійчука, О. Бородіної, В. Власова, Ю. Губені, С. Дем'яненка, В. Зіновчука, І. Кириленка, О. Могильного, Т. Осташко, Б. Пасхавера, П. Саблука, Ю. Шарило, О. Шубравської, Г. Черевка, В. Юрчишина, так і зарубіжних: Л. Вараді, С. Вашингтона, С. Бріджер, Ш. фон Крамона-Таубадея,

Ц. Лермана, В. Меєрса, С. Муйріка, І. Тсуркова, М. Трейсі, М. Холварта, Н. Хішамунда та інших вчених. Отримані результати дозволяють сформувати систему знань на євроінтеграційну перспективу вітчизняного аграрного сектора економіки і в тому числі його складову рибне господарство.

Для успішного розв'язання завдань євроінтеграції рибне господарство України має достатньо передумов: багатий водний, риборесурсний та експортний потенціал, професійний людський капітал, поступово зростаючу інвестиційну привабливість галузі, збережений уклад сільського життя та багатовікові традиції ведення рибальства та аквакультури. У цьому контексті дослідження наукове осмислення досвіду формування європейської рибогосподарської моделі сприятимуть проведенню структурних реформ у галузі рибного господарства та підвищенню рівня збирання, аналізу та узагальнення статистичних даних. Статистика відіграє дуже важливу роль в рибному господарстві, управлінні, прогнозуванні подальшого розвитку галузі і забезпечує достовірною інформацією всіх користувачів. Водночас нині необхідно переглянути та удосконалити систему отримання і узагальнення галузевих даних в Україні відповідно до Регламенту Ради (ЄК) № 199/2008 від 25.02.2008, що стосується створення системи Спільноти зі збирання, управління інформацією про сектор рибного господарства та її використання з метою підтримки наукових порад, що надаються науковцями у рамках проведення Спільної рибогосподарської політики. Без шкоди для поточних зобов'язань щодо збирання даних у рамках законодавства Спільноти, держави-члени мають збирати первинні біологічні, технічні, екологічні та соціально-економічні дані у рамках багаторічних національних програм. Національна програма має включати, зокрема, наступне: схему моніторингу у морі комерційного та рекреаційного рибальства, де це необхідно; схему дослідницьких зйомок у морі; схему управління та використання даних для цілей наукового аналізу; діяльність у сфері аквакультури, включаючи вугрів та лососів. Отже, важливим в умовах поглиблення глобальних трансформаційних процесів є усвідомлення можливостей, а також ймовірність викликів, які несуть у собі процеси європейської інтеграції для вітчизняного

рибного господарства. Ігнорування стратегічних орієнтирів і задач, які були характерними для початкового періоду європейської інтеграції є однією з причин технологічного відставання вітчизняного рибальства та аквакультури, деструктивних процесів у життєзабезпечуючій соціальній сфері села, погіршення стану навколишнього природного середовища, неринкових методів державної підтримки рибогосподарських товаровиробників та інших негативних наслідків.